

0114-KDIP3-2.4011.243.2023.1.MN, Ugoda z bankiem jako niegenerująca przychodu kredytobiorcy - Pismo wydane przez: Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej

Status: aktualne

Pismo

z dnia 28 kwietnia 2023 r.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej

0114-KDIP3-2.4011.243.2023.1.MN

Ugoda z bankiem jako niegenerująca przychodu kredytobiorcy

INTERPRETACJA INDYWIDUALNA - stanowisko prawidłowe

Szanowni Państwo,

**stwierdzam, że Państwa stanowisko w sprawie oceny skutków podatkowych opisanego zdarzenia
przyszłego w podatku dochodowym od osób fizycznych jest prawidłowe.**

Zakres wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej

2 marca 2023 r. wpłynął Państwa wniosek z 2 marca 2023 r. o wydanie interpretacji indywidualnej, który dotyczy obowiązków płatnika w zakresie wystawienia informacji o przychodach z innych źródeł w przypadku zwrotu klientom nadpłaconej kwoty kredytu.

Opis zdarzenia przyszłego

Są Państwo bankiem krajowym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324 t.j.).

Podstawowym przedmiotem Państwa działalności jest świadczenie usług bankowych. W portfelu Państwa wierzycelności kredytowych są m.in. zawarte w przeszłości z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej (dalej: "Klient", "Klienci", "Kredytobiorca", "Kredytobiorcy") umowy o kredyt waloryzowany kursem waluty obcej, w tym kursem franka szwajcarskiego, czy też umowy pożyczki pieniężnej waloryzowane w ten sposób (dalej łącznie: "Kredyt" lub "Kredyty").

Ze względu na zawarte w umowach Kredytu (dalej: "Umowa", "Umowy") klauzule waloryzacyjne i postępującą deprecjację złotego (dalej: "PLN"), w szczególności względem franka szwajcarskiego (dalej:

"CHF"), która pogorszyła sytuację kredytobiorców, pomiędzy bankami a częścią kredytobiorców powstały spory prawne w sprawie ustalenia, czy zawarte w Umowach postanowienia umowne, w szczególności klauzule waloryzacyjne, są postanowieniami abuzywnymi w rozumieniu art. 385 (1) § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, dalej: "k.c.").

Roszczenia Kredytobiorców mogą dotyczyć w szczególności:

- a) uznania postanowień Umów za bezskuteczne na podstawie art. 385 (1) § 1 i nast.k.c., w tym postanowień w zakresie: zasad ustalania kursu waluty, zasad waloryzacji do waluty obcej, klauzuli ryzyka walutowego,
- b) stwierdzenia czy ustalenia bezskuteczności lub nieważności całej Umowy,
- c) zapłaty środków na rzecz Kredytobiorcy w związku z uznaniem za bezskuteczne postanowień Umów lub stwierdzeniem bezskuteczności czy nieważności całej Umowy.

Stoją Państwo na stanowisku, że Umowy były w całości ważne, a podnoszone przez Kredytobiorców roszczenia nie są zasadne.

Jednakże, w związku z toczącymi się już postępowaniami sądowymi, jak również możliwością wytoczenia powództw cywilnych przez Klientów w przyszłości, zamierzają Państwo zawierać z Klientami ugody. Celem ugód jest polubowne rozstrzygnięcie istniejących sporów oraz zapobieżenie przyszłym sporom o ważność i skuteczność Umów oraz ich poszczególnych postanowień, a także uchylenie niepewności w odniesieniu do roszczeń stron Umów związanych z zawarciem i wykonaniem Umów.

W Ugodzie Strony:

- 1) dokonują zmiany waluty zadłużenia, określonej w Umowie w walucie obcej na PLN;
- 2) za podstawę ustalenia wysokości zadłużenia do rozliczenia Kredytu Strony przyjmują, iż Kredyt udzielony na podstawie Umowy zostanie rozliczony tak, jak gdyby od daty zawarcia Umowy i jego wypłaty stanowił kredyt w PLN, ustalając przy tym w Ugodzie, iż kwoty wypłacone Kredytobiorcy w PLN stanowią kapitał Kredytu, oraz przyjmując określone w Ugodzie parametry dot. Kredytu (w szczególności: okres kredytowania, oprocentowanie, zakładające określoną marżę, wskaźnik przyjęty do ustalenia stopy procentowej i ew. inne parametry Kredytu), oraz przyjmując sposób, w jaki następuje rozliczenie dotychczas spłaconych przez Klienta rat kredytu udzielonego na podstawie Umowy na poczet zadłużenia, przykładowo: rozliczenie następuje w ten sposób, że każda rata spłacona na podstawie Umowy zostaje zaliczona na poczet odpowiadającej jej co do terminu raty kredytu w PLN począwszy od rat najdawniej wymagalnych, z tym że w pierwszej kolejności zostanie zaliczona na poczet części odsetkowej raty, a następnie części kapitałowej raty, a powstała nadwyżka pomniejsza kapitał do spłaty kredytu, od którego naliczane są kolejne odsetki, a ewentualny niedobór - powiększa kapitał do spłaty, po czym od tego kapitału naliczane są kolejne odsetki; albo Strony przyjmują inny podobny sposób ustalenia wysokości zadłużenia w PLN i dokonania rozliczenia dotychczas spłaconych przez Klienta rat kredytu.

Następnie, w stanie faktycznym objętym wnioskiem, Strony potwierdzają, że po zmianie w powyższy sposób waluty zadłużenia ewidencjonowanej w księgach rachunkowych Banku na PLN i dokonaniu rozliczenia w opisany powyżej sposób, zadłużenie Kredytobiorcy wobec Banku z tytułu Umowy jest w pełni zaspokojone, występuje kwota do zwrotu Kredytobiorcy, tj. nadpłata (Zwrot).

Co istotne, nie dojdzie nigdy do sytuacji, w której na skutek dokonania Zwrotu - w łącznym rozliczeniu Umowy i Ugody - Klient uiściłby na rzecz Banku kwotę niższą niż kwota finansowania otrzymana od Banku (kwota kapitału Kredytu), tj. suma spłat dokonanych przez Klienta pomniejszona o zwróconą nadpłatę będzie zawsze większa niż kwota kapitału udzielonego przez Bank Kredytu. Zwroty są rozliczane poprzez wypłatę na rachunek bankowy Klienta.

Na gruncie Ugody, Państwo i Kredytobiorca potwierdzają, że mieli wolę zawarcia Umowy w dacie jej zawarcia oraz mają wolę utrzymania jej w mocy, z uwzględnieniem zmian wynikających z Ugody.

W związku z zawarciem Ugody, Państwo i Kredytobiorca zgadzają się, że nie będą dochodzić w przyszłości roszczeń związanych z zawarciem i wykonaniem Umowy w brzmieniu sprzed zmiany Umowy dokonanej Ugoda.

W przypadku gdy Klient złożył przeciwko Państwu pozew dotyczący Umowy, na mocy Ugody zobowiązuje się cofnąć pozew w tej sprawie.

Zgodnie z Ugoda, kwota Zwrotu ma wyczerpywać w całości roszczenia Klienta z tytułu Umowy jakie mógłby on zgłosić (zgłosił) w razie zaistnienia (istniejącego) sporu sądowego. Zawarcie Ugody nie prowadzi do modyfikacji stosunku prawnego i postanowień wynikających z wcześniej zawartej Umowy.

Zawarcie Ugody nie stanowi również odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c.

Końcowo należy podkreślić, że porozumienie jest formą rozwiązania sporu prawnego (istniejącego lub potencjalnego) odnośnie do abuzywności klauzul indeksacyjnych.

Opisana wyżej różnica (Zwrot) stanowi część kwoty kredytu, która byłaby kwestionowana przez Klientów jako nienależna ze względu na abuzywny charakter klauzuli indeksacyjnej. W przypadku gdyby doszło do sporu prawnego i niekorzystnego rozstrzygnięcia Sądu, to byłoby Państwo zobowiązani do zwrotu na rzecz Klienta zapłaconych rat kredytowych jako nienależnie przez niego zapłaconych.

Pytanie

Czy dokonany Zwrot stanowi przychód dla Klientów i w związku z tym są Państwo zobowiązani wystawić i przekazać informację o przychodach z innych źródeł zgodnie z art. 42a ust. 1 ustawy o PIT?

Państwa stanowisko w sprawie

W Państwa ocenie, dokonany Zwrot nie stanowi przychodu dla Klientów, zatem nie mają Państwo obowiązku wystawienia i przekazania informacji o przychodach z innych źródeł zgodnie z art. 42a ust. 1 ustawy o PIT.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o PIT, opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego

rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o PIT dochodem ze źródła przychodów, jeżeli przepisy art. 23o, art. 23u, art. 24-24b, art. 24c, art. 24e, art. 30ca, art. 30da oraz art. 30f nie stanowią inaczej, jest nadwyżka sumy przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania osiągnięta w roku podatkowym. Jeżeli koszty uzyskania przekraczają sumę przychodów, różnica jest stratą ze źródła przychodów.

Z kolei zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uważa się w szczególności: kwoty wypłacone po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, kwoty uzyskane z tytułu zwrotu z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego oraz wypłaty z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym także dokonane na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, alimenty, stypendia, świadczenia otrzymane z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach, dotacje (subwencje) inne niż wymienione w art. 14, dopłaty, nagrody i inne nieodpłatne świadczenia nienależące do przychodów określonych w art. 12-14 i art. 17.

W myśl art. 42a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują wypłaty należności lub świadczeń, o których mowa w art. 20 ust. 1, z wyjątkiem dochodów (przychodów) wymienionych w art. 21, art. 52, art. 52a i art. 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku, od których nie są obowiązane pobierać zaliczki na podatek lub zryczałtowanego podatku dochodowego, są obowiązane sporządzić informację według ustalonego wzoru o wysokości przychodów i przesłać ją podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika wykonuje swoje zadania, a w przypadku podatników, o których mowa w art. 3 ust. 2a, urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

W myśl art. 11 ust. 1 ww. ustawy, przychodami, z zastrzeżeniem art. 14-15, art. 17 ust. 1 pkt 6, 9, 10 w zakresie realizacji praw wynikających z pochodnych instrumentów finansowych, pkt 11, art. 19, art. 25b, art. 30ca, art. 30da i art. 30f, są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.

Mając na uwadze powyższe przepisy oraz postawione w niniejszym wniosku pytanie, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na to, jakie jest znaczenie Ugody.

Zgodnie z art. 917 k.c. przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego

między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Ugoda Banku z Klientem ma na celu uniknięcie sporu pomiędzy Kredytodawcą a Kredytobiorcą poprzez przewalutowanie i dokonanie rozliczenia dotychczas spłaconych przez Klienta rat kredytu, aby w ten sposób zapobiec uznaniu niektórych postanowień Umowy za bezskuteczne czy też uznaniu całej umowy za bezskuteczną czy też nieważną.

Obecnie bowiem (w dacie składania wniosku) jest możliwe wskazanie, w oparciu o dorobek orzecznictwa sądów powszechnych i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w przypadku których postanowień w umowach kredytowych z bardzo wysokim prawdopodobieństwem byłyby one uznane za abuzywne. W następstwie zawarcia Ugody dochodzi do dobrowolnego wyeliminowania skutków stosowania postanowień abuzywnych, i zastosowania w ich miejsce takich postanowień (ustalenie waluty zadłużenia w PLN, ustalenie wysokości zadłużenia do rozliczenia Kredytu, ustalenie sposobu rozliczenia dokonanych spłat, itp.), które nie wiążą się z ryzykiem stwierdzenia bezskuteczności czy też nieważności. Zatem Ugoda niejako zastępuje wyrok, który w relacji pomiędzy stronami mógłby doprowadzić do analogicznego skutku, do którego doprowadza Ugoda.

Co więcej, w przypadku Ugody zawartej jako ugoda procesowa, czy też w przypadku zawarcia ugody przed mediatorem, zatwierdzonej przez właściwy Sąd, Ugoda jest równoważna wyrokowi (stanowi równorzędny tytuł egzekucyjny).

Jednocześnie, w następstwie dokonania Ugody przewalutowania, ustalenia wysokości zadłużenia do rozliczenia Kredytu i przyjęcia przez Strony określonego sposobu zaliczenia dokonanych spłat, Strony uznają, że dochodzi do całkowitego rozliczenia kredytu (jego spłaty), a ponadto Kredytobiorca w następstwie zawarcia Ugody otrzymuje nadpłacone przez niego kwoty. Zatem Kredytobiorca otrzymuje jedynie zwrot tego, co w czasie trwania umowy kredytowej świadczył. Jednocześnie Zwrot nie stanowi żadnej dodatkowej korzyści dla Kredytobiorcy, ponieważ Zwrot ma na celu doprowadzenie do rozliczeń w następstwie zastosowania postanowień Ugody, które mają na celu usunięcie abuzywności. Otrzymanie Zwrotu prowadzi zatem do stanu rozliczeń, który jest zgodny z prawem, tj. nie jest następstwem stosowania abuzywnych postanowień Umowy.

W konsekwencji trzeba stwierdzić, że w następstwie zawarcia Ugody i dokonania rozliczenia spowodowanego Ugodą, w tym wypłacenia Zwrotu Klientowi, po stronie Kredytobiorcy nie dochodzi do przysporzenia majątkowego, a zatem Kredytobiorca nie uzyskuje przychodu.

Wniosek ten jest uzasadniony także w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych, zgodnie z którym do przychodów podatkowych zalicza się tylko takie przysporzenia, które są trwałe, definitywne i bezwarunkowe, i które w efekcie powiększają majątek podatnika. W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się jednolicie, że nieodpłatne świadczenie obejmuje wszystkie zjawiska gospodarcze i zdarzenia prawne, których następstwem jest uzyskanie korzyści kosztem innego podmiotu,

lub te wszystkie zdarzenia prawne i zdarzenia gospodarcze, których skutkiem jest nieodpłatne, tj. niezwiązane z kosztami lub inną formą ekwiwalentu, przysporzenie majątku tej osobie, mające konkretny wymiar finansowy (uchwała składu siedmiu sędziów NSA z 18 listopada 2002 r., FPS 9/02, z 16 października 2006 r. II FPS 1/06, z 24 maja 2010 r. II FPS 1/10, uchwała Izby Finansowej NSA z 24 października 2011 r. II FPS 7/10. Takie znaczenie pojęcia "nieodpłatne świadczenie" zostało zaakceptowane przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 8 lipca 2014 r., K 7/13 (OTK-A 2014, Nr 7, poz. 69). Trybunał podkreślił, odwołując się do orzecznictwa sądów administracyjnych, że w wyniku otrzymania nieodpłatnego świadczenia podatnik musi uzyskać korzyść w postaci powiększenia aktywów. Innymi słowy, aby otrzymane środki uznać za przychód, ich otrzymanie musi prowadzić do trwałego przyrostu majątkowego u podatnika, bezzwrotnego i definitywnego. Do takiego przyrostu majątkowego nie dochodzi jednak, jeśli otrzymanie środków finansowych (jak w niniejszej sprawie Zwrot) prowadzi jedynie do przywrócenia zgodnego z prawem stanu majątkowego podatnika. Również w sytuacjach, w których podatnik otrzymuje zwrot świadczenia nienależnego, nie uzyskuje on przychodu. Powyższe tezy potwierdza liczne orzecznictwo (tak np. w wyroku NSA z 25 listopada 2021 r. II FSK 982/21, wyrok NSA z 26 października 2016 r. II FSK 2793/14, wyrok NSA z 30 listopada 2021 r. sygn. akt II FSK 653/19, wyrok NSA z 16 października 2019 r. II FSK 3531/17).

Ponadto w wydanych interpretacjach indywidualnych potwierdzony jest pogląd, iż przewalutowanie (tj. zawarcie ugód w stanach faktycznych analogicznych do opisanych w niniejszym wniosku) stanowi wyłącznie techniczną operację zamiany kwoty wyrażonej w określonej walucie, na tę samą kwotę wyrażoną w innej walucie, oraz że przewalutowanie nie skutkuje powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (brak trwałego przyrostu majątkowego u podatnika), a w konsekwencji kredytodawca nie sporządza informacji o przychodzie z innych źródeł z art. 42a ust. 1 ustawy o PIT, także jeśli wskutek przewalutowania wystąpi nadpłata do zwrotu dla kredytobiorcy.

Co więcej, w tych interpretacjach potwierdzony jest także pogląd, iż także w razie dokonania zwrotu na rzecz kredytobiorcy nie uzyskuje on przychodu. Przykładowo pogląd ten potwierdzono w następujących interpretacjach indywidualnych (w nawiasach zacytowano kluczowe stwierdzenia zawarte w sporządzonym przez Organ interpretujący w uzasadnieniu danej interpretacji indywidualnej):

- z 23 lutego 2022 r., nr 0115-KDIT2.4011.826.2021.1.HD ("w sytuacji opisanej we wniosku, tj. przewalutowania na złotówki kredytu denominowanego w CHF (kredyt ma być rozliczony tak, jakby od początku był kredytem złotówkowym) nie dochodzi do transferu/przelewu środków pieniężnych, nie dochodzi do uregulowania w jakiegokolwiek formie zobowiązania wynikającego z umowy kredytu - zmianie ulega jedynie waluta, w której zobowiązanie ma być uregulowane. Przewalutowanie stanowi wyłącznie techniczną operację zamiany kwoty wyrażonej w określonej walucie, na tę samą kwotę wyrażoną w innej walucie. Tym samym, przewalutowanie nie skutkuje powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych");

- z 13 września 2022 r., nr 0115-KDIT2.4011.395.2022.2.RS ("powstała nadwyżka, która stanowiła kwotę nienależnie wpłaconą. W związku z tym zwrot tej kwoty przez Bank jest neutralny podatkowo");
- z 16 grudnia 2021 r., nr 0114-KDIP3-1.4011.932.2021.1.MK1 ("w wyniku zmiany waluty pożyczki wartość pożyczki, która została udzielona w walucie obcej - po przeliczeniu na PLN według właściwego kursu - i wartość tej pożyczki wyrażonej w PLN po przewalutowaniu będzie inna, to taka różnica jest nieistotna z punktu widzenia przepisów prawa podatkowego regulujących kwestię kosztu uzyskania przychodu bądź przychodu");
- z 28 listopada 2022 r., nr 0113-KDIPT2-2.4011.837.2022.1.SR ("wyniku tej operacji powstała nadwyżka, która stanowiła kwotę nienależnie wpłaconą. W związku z tym zwrot tej kwoty przez Bank jest neutralny podatkowo");
- z 14 października 2022 r., nr 0112-KDIL2-1.4011.699.2022.1.MKA ("w analizowanej sprawie na podstawie ugody dojdzie do "przeliczenia" kredytu, spłaconego przez Klienta, zgodnie z metodami kalkulacji opisanymi w stanie faktycznym. W sytuacji gdy przeliczenie to będzie korzystne dla Klienta otrzyma on Zwrot, jednakże w łącznym rozliczeniu umowy kredytowej oraz ugody nie dojdzie do sytuacji aby Klient uiszczył na rzecz Banku kwotę niższą niż kwota kapitału kredytu. Zatem w analizowanej sprawie należy zgodzić się, że po stronie Kredytobiorców nie dochodzi do powstania przysporzenia majątkowego. W związku z zawarciem Ugody Kredytobiorca otrzymuje niejako ekwiwalent środków pieniężnych, które wcześniej na mocy Umowy Klient przekazał na rzecz Banku w ramach spłaty rat kapitałowo - odsetkowych od otrzymanego Kredytu. Klient otrzymuje środki będące ekwiwalentem wydatków, które były uprzednio poniesione z jego własnych środków. Zatem kwoty te nie powodują faktycznego przyrostu w jego majątku, a jedynie "wyrównanie" wcześniejszego zmniejszenia w jego majątku. W konsekwencji, można uznać, że taka operacja nie spełnia celu przychodu jakim jest zwiększenie majątku podatnika - ani poprzez zwiększenie aktywów ani poprzez zmniejszenie jego pasywów");
- z 9 sierpnia 2022 r., 0113-KDIPT2-2.4011.492.2022.1.k.k. ("przewalutowanie nie skutkuje powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W wyniku zwrotu nadpłaty kredytu podatnik nie osiągnie konkretnego przysporzenia majątkowego, a w związku z tym nie ciąży na nim obowiązek zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych z tego tytułu");
- z 21 listopada 2022 r., 0113-KDIPT2-2.4011.788.2022.2.DA ("w wyniku przewalutowania kredytu podatnik nie osiągnie konkretnego przysporzenia majątkowego");
- z 2 grudnia 2022 r., 0114-KDIP3-2.4011.965.2022.1.JK3 ("w sytuacji przewalutowania na złotówki kredytu indeksowanego kursem CHF, zmianie uległa jedynie waluta, w której zobowiązanie miało być uregulowane. W wyniku tej operacji powstała nadwyżka, która stanowiła kwotę nienależnie przez wpłaconą. W związku z tym zwrot tej kwoty przez Bank jest neutralny podatkowo. Skoro samo przewalutowanie stanowi techniczną operację zamiany kwoty wyrażonej w określonej walucie na tę samą kwotę wyrażoną w innej walucie, to nie skutkowało to powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o

podatku dochodowym od osób fizycznych. Oznacza to, że Bank nie był zobowiązany sporządzić informacji PIT-11, o której mowa w art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w odniesieniu do kwoty nadwyżki powstałej na skutek przewalutowania");

- z 18 listopada 2022 r., 0114-KDIP3-1.4011.871.2022.2.LS ("przewalutowanie nie skutkuje powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W wyniku zwrotu nadpłaty kredytu podatnicy nie osiągną konkretnego przysporzenia majątkowego, a w związku z tym nie ciąży na nich obowiązek zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych z tego tytułu. Bank nie jest zobowiązany sporządzić informację PIT-11, o której mowa w art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych");

- z 8 lipca 2022 r., 0114-KDIP3-2.4011.482.2022.2.MG ("w sytuacji opisanej we wniosku, tj. przewalutowania na złotówki kredytu denominowanego w CHF (kredyt ma być rozliczony tak, jakby od początku był kredytem złotówkowym) nie dochodzi do transferu/przelewu środków pieniężnych, nie dochodzi do uregulowania w jakiegokolwiek formie zobowiązania wynikającego z umowy kredytu - zmianie ulega jedynie waluta, w której zobowiązanie ma być uregulowane. Przewalutowanie stanowi wyłącznie techniczną operację zamiany kwoty wyrażonej w określonej walucie, na tę samą kwotę wyrażoną w innej walucie. Tym samym, przewalutowanie nie skutkuje powstaniem przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W wyniku zwrotu nadpłaty kredytu podatnik nie osiągnie konkretnego przysporzenia majątkowego, a w związku z tym nie ciąży na nim obowiązek zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych z tego tytułu. Bank nie jest zobowiązany sporządzić informacji PIT-11, o której mowa w art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych");

- z 9 lutego 2023 r., 0115-KDIT2.4011.696.2022.1.MM. ("po stronie Kredytobiorców nie dochodzi/nie dojdzie do powstania przysporzenia majątkowego. W związku z zawarciem Ugody i wypłatą nadwyżki wynikającej z przewalutowania Kredytu Kredytobiorca otrzymuje/otrzyma zwrot środków pieniężnych, które wcześniej na mocy Umowy przekazał na rzecz Banku w ramach spłaty rat Kredytu. Zatem kwoty te nie powodują faktycznego przyrostu w majątku Kredytobiorcy. W konsekwencji taka operacja nie spełnia przesłanek powstania przychodu jakim jest zwiększenie majątku podatnika - ani poprzez zwiększenie aktywów ani poprzez zmniejszenie jego pasywów").

Biorąc pod uwagę powyższe, Państwa stanowisko należy uznać za uzasadnione.

Ocena stanowiska

Stanowisko, które przedstawili Państwo we wniosku jest prawidłowe.

UZASADNIENIE interpretacji indywidualnej

Podstawową zasadą obowiązującą w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest zasada powszechności opodatkowania wyrażona w art. 9 ust. ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2647 z późn. zm.). Zgodnie z jego treścią:

Opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Stosownie do art. 9 ust. 2 ww. ustawy:

Dochodem ze źródła przychodów, jeżeli przepisy art. 23o, art. 23u, art. 24-24b, art. 24c, art. 24e, art. 30ca, art. 30da oraz art. 30f nie stanowią inaczej, jest nadwyżka sumy przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania osiągnięta w roku podatkowym. Jeżeli koszty uzyskania przekraczają sumę przychodów, różnica jest stratą ze źródła przychodów.

Ogólne pojęcie przychodu ustawodawca zdefiniował w art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z tym przepisem:

Przychodami, z zastrzeżeniem art. 14-15, art. 17 ust. 1 pkt 6, 9, 10 w zakresie realizacji praw wynikających z pochodnych instrumentów finansowych, pkt 11, art. 19, art. 25b, art. 30ca, art. 30da i art. 30f, są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń.

Za przychody należy zatem uznać każdą formę przysporzenia majątkowego, zarówno formę pieniężną jak i niepieniężną, w tym nieodpłatne świadczenia otrzymane przez podatnika.

Dla celów podatkowych przyjmuje się, że nieodpłatne świadczenie obejmuje każde działanie lub zaniechanie na rzecz innej osoby oraz wszystkie zdarzenia prawne i zdarzenia gospodarcze w działalności podmiotów, których skutkiem jest przysporzenie majątku innej osoby, mające konkretny wymiar finansowy.

Katalog źródeł przychodu, do których kwalifikuje się przychody danego rodzaju został wymieniony w art. 10 ust. 1 ww. ustawy.

W myśl art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych:

Źródłami przychodów są inne źródła.

Stosownie do art. 20 ust. 1 ww. ustawy:

Za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uważa się w szczególności: kwoty wypłacone po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, kwoty uzyskane z tytułu zwrotu z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego oraz wypłaty z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym także dokonane na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, alimenty, stypendia, świadczenia otrzymane z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach, dotacje (subwencje) inne niż wymienione w art. 14, dopłaty, nagrody i inne nieodpłatne świadczenia nienależące do przychodów określonych w art. 12-14 i art. 17.

Użycie w powyższym przepisie sformułowania "w szczególności", wskazuje, że definicja przychodów z innych źródeł ma charakter otwarty i nie ma przeszkód, aby do tej kategorii zaliczyć również przychody inne niż wymienione wprost w przepisie art. 20 ust. 1 ustawy. O przychodzie podatkowym z innych źródeł będziemy mówić w każdym przypadku, kiedy u podatnika wystąpią realne korzyści majątkowe.

Na podmiotach dokonujących świadczeń z innych źródeł ciążą natomiast obowiązki informacyjne wynikające z art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zgodnie z tym przepisem:

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i ich jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują wypłaty należności lub świadczeń, o których mowa w art. 20 ust. 1, z wyjątkiem dochodów (przychodów) wymienionych w art. 21, art. 52, art. 52a i art. 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku, od których nie są obowiązane pobierać zaliczki na podatek lub zryczałtowanego podatku dochodowego, są obowiązane sporządzić informację według ustalonego wzoru o wysokości przychodów i przesłać ją podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika wykonuje swoje zadania, a w przypadku podatników, o których mowa w art. 3 ust. 2a, urzędowi skarbowemu, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

Przedstawili Państwo informacje, z których wynika, że:

1. zawierali Państwo z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej umowy o kredyt waloryzowany kursem waluty obcej;
2. pomiędzy bankami a częścią kredytobiorców powstały spory prawne w sprawie ustalenia, czy zawarte w umowach postanowienia, w szczególności klauzule waloryzacyjne, są postanowieniami abuzywnymi w rozumieniu art. 385 (1) § 1 ustawy - Kodeks cywilny;
3. w związku z toczącymi się już postępowaniami sądowymi, jak również możliwością wytoczenia powództw cywilnych w przyszłości, zamierzają Państwo zawierać z klientami ugody;
4. na mocy ugody zostanie zmieniona waluta zadłużenia z waluty obcej na PLN, a po zmianie waluty i dokonaniu rozliczenia powstanie nadpłata należna kredytobiorcom do zwrotu.

Powzięli Państwo wątpliwość, czy zwrot ten będzie stanowił dla klientów przychód, a w związku z tym, czy na Państwie będzie ciążył obowiązek wystawienia informacji o przychodach z innych źródeł zgodnie z art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W kwestii zawarcia ugody należy stwierdzić, że jest ona - jako jeden z typów umowy - regulowana przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 917 tej ustawy:

Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić

ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Powołana definicja ugody pozwala wyróżnić elementy konstrukcyjne tej instytucji. Po pierwsze, zauważyć należy, że umowa ta może być zawarta wyłącznie w sytuacji, gdy między stronami stosunku prawnego istnieje niepewność albo spór, co do roszczeń wynikających z tego stosunku. Po drugie, celem zawarcia ugody jest uchylenie tej niepewności lub sporu. Wreszcie po trzecie, strony dążą do osiągnięcia celu przez wzajemne ustępstwa. Tak więc nieodłącznym elementem ugody są wzajemne ustępstwa stron. W literaturze przedmiotu podkreśla się, że z ustępstwem mamy do czynienia, gdy ktoś rezygnuje z jakiegoś warunku, wymagania, zmniejsza swoje żądania czy też odstępuje od nich. Ustępstwa mogą polegać m.in. na zrzeczeniu się uprawnień czy też zarzutów, zaciąganiu zobowiązań, obniżeniu świadczenia itp.

Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie podkreśla się szczególną przyczynę prawną ugody. Oznacza to, że ugoda nie tworzy nowego stosunku prawnego, a jedynie odnosi się do istniejącego stosunku prawnego stanowiącego podstawę powództwa, a tym samym podstawę zawarcia ugody.

W doktrynie prezentowany jest również pogląd, zgodnie z którym kausalność ugody przejawia się w określeniu zarzutów, którymi mogą się posłużyć strony po zawarciu ugody. Tak więc ugoda jest czynnością, realizowaną w drodze wzajemnych ustępstw stron, zmierzającą do uchylenia niepewności co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnienia ich wykonania albo uchylenia sporu istniejącego lub mogącego powstać.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 z późn. zm.):

Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Podkreślić należy, że otrzymanie kredytu i jego spłata na warunkach przewidzianych w umowie kredytowej jest obojętne podatkowo. Przychód po stronie osoby zobowiązanej do jego spłaty pojawia się w przypadku, kiedy dochodzi do umorzenia kredytu lub jego części, wtedy bowiem osiąga ona konkretne przysporzenie majątkowe (przychód).

Zgodnie natomiast z definicją dochodu jest nim nadwyżka przychodów ze źródła nad kosztami jego uzyskania. Pojęciem pierwotnym dla dochodu jest więc pojęcie przychodu. Ten z kolei definiowany jest przez ustawodawcę, czemu dał wyraz w art. 11 ust. 1, jako otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Niemniej jednak z definicji tej wywieść można również, że za przychody podatkowe mogą być uznane tylko takie świadczenia, które są określonym przyrostem majątkowym (zarówno zwiększającym aktywa jak i zmniejszającym pasywa) o charakterze definitywnym, nie mające charakteru zwrotnego.

Jak wskazali Państwo we wniosku, w analizowanej sprawie na podstawie ugody dojdzie do zmiany waluty zadłużenia Kredytobiorcy, a po zmianie waluty zadłużenia i dokonaniu rozliczenia, zadłużenie Kredytobiorcy wobec Banku z tytułu Umowy jest w pełni zaspokojone i występuje kwota do zwrotu Kredytobiorcy, tj. nadpłata (Zwrot). Co więcej, przyjęty sposób ustalania wysokości Zwrotu nie doprowadzi do sytuacji, w której na skutek zmiany waluty zadłużenia dokonania Zwrotu, Kredytobiorca - w łącznym rozliczeniu Umowy i Ugody - uiszczyłby na rzecz Banku kwotę niższą aniżeli otrzymana od Banku kwota finansowania (kwota kapitału Kredytu).

Skoro zatem mamy do czynienia ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń, a nadpłata powstała do zwrotu wynika jedynie z przewalutowania kredytu, to należy zgodzić się z Państwem, że po stronie Kredytobiorców nie dochodzi do powstania przysporzenia majątkowego z tytułu otrzymanego Zwrotu.

W przypadku zwrotu świadczenia na podstawie nieważnej umowy kredytowej klient otrzymuje bowiem z powrotem swój kapitał - zwrot zapłaconych Bankowi kwot. Nie ma zatem podstaw, aby zwrócone kwoty uznać za dochód podlegający opodatkowaniu. Dla celów podatkowych zwrot taki jest obojętny podatkowo.

Mając na uwadze powołane wyżej przepisy prawa oraz informacje przedstawione we wniosku należy stwierdzić, że skoro po stronie Kredytobiorcy nie powstaje przychód podatkowy, to nie są Państwo zobowiązani do sporządzenia informacji o wysokości przychodów (PIT-11) i przesłania jej Klientowi jako podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu, właściwemu według miejsca zamieszkania Klienta, zgodnie z art. 42a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zw. z art. 20 ust. 1 tej ustawy.

Zatem Państwa stanowisko jest **prawidłowe**.

Dodatkowe informacje

Informacja o zakresie rozstrzygnięcia

Interpretacja dotyczy zdarzenia przyszłego, które Państwo przedstawili i stanu prawnego, który obowiązuje w dniu wydania interpretacji.

Odnosząc się do powołanych przez Państwa wyroków sądów i interpretacji indywidualnych stwierdzam, że zapadły one w indywidualnych sprawach i nie są wiążące dla organu wydającego tą interpretację.

W odniesieniu do powołanych przez Państwa we wniosku interpretacji indywidualnych i wyroków sądów stwierdzam, że zostały one wydane w indywidualnych sprawach i nie mają zastosowania ani konsekwencji wiążących w odniesieniu do żadnego innego zaistniałego stanu faktycznego, czy też zdarzenia przyszłego.

POUCZENIE o funkcji ochronnej interpretacji

- Funkcję ochronną interpretacji indywidualnych określają przepisy art. 14k-14nb ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.). Aby interpretacja mogła pełnić funkcję ochronną: Państwa sytuacja musi być zgodna (tożsama) z opisem stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego i muszą się Państwo zastosować do interpretacji.

- Zgodnie z art. 14na § 1 Ordynacji podatkowej:

Przepisów art. 14k-14n Ordynacji podatkowej nie stosuje się, jeśli stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe będące przedmiotem interpretacji indywidualnej jest elementem czynności, które są przedmiotem decyzji wydanej:

- 1) z zastosowaniem art. 119a;
- 2) w związku z wystąpieniem nadużycia prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
- 3) z zastosowaniem środków ograniczających umowne korzyści.

- Zgodnie z art. 14na § 2 Ordynacji podatkowej:

Przepisów art. 14k-14n nie stosuje się, jeżeli korzyść podatkowa, stwierdzona w decyzjach wymienionych w § 1, jest skutkiem zastosowania się do utrwalonej praktyki interpretacyjnej, interpretacji ogólnej lub objaśnień podatkowych.

POUCZENIE o prawie do wniesienia skargi na interpretację

Mają Państwo prawo do zaskarżenia tej interpretacji indywidualnej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Zasady zaskarzania interpretacji indywidualnych reguluje ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 259; dalej jako "p.p.s.a.").

Skargę do Sądu wnosi się za pośrednictwem Dyrektora KIS (art. 54 § 1 p.p.s.a.). Skargę należy wnieść w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia interpretacji indywidualnej (art. 53 § 1 p.p.s.a.):

- w formie papierowej, w dwóch egzemplarzach (oryginał i odpis) na adres: Krajowa Informacja Skarbowa, ul. Teodora Sixta 17, 43-300 Bielsko-Biała (art. 47 § 1 p.p.s.a.), albo

- w formie dokumentu elektronicznego, w jednym egzemplarzu (bez odpisu), na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej Krajowej Informacji Skarbowej na platformie ePUAP: /KIS/SkrytkaESP (art. 47 § 3 i art. 54 § 1a p.p.s.a.).

Skarga na interpretację indywidualną może opierać się wyłącznie na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, dopuszczeniu się błędu wykładni lub niewłaściwej oceny co do zastosowania przepisu prawa materialnego. Sąd jest związany zarzutami skargi oraz powołaną podstawą prawną (art. 57a p.p.s.a.).

Podstawa prawna dla wydania interpretacji

Podstawą prawną dla wydania tej interpretacji jest art. 13 § 2a oraz art. 14b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).